

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/67/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621201384
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5621201384.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú W. S., nar. X. X. XXXX, bytom pri rodičoch, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky J. P. S., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom R. W. XXX, okres R. V., a otca J. Q. S., nar. X. X. XXXX, trvale bytom K. XXX, okres R. V., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

Maloletá W. S., nar. X. X. XXXX, sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 20P/35/2021, z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 24. 5. 2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd dočasne zveril maloletú W. S., nar. X. X. XXXX, do jeho osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/53/2019, právoplatným dňa 11. 12. 2019, bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v dvojtýždňových intervaloch. Spočiatku bola maloletá spokojná, neskôr, okolo začiatku školského roka 2020/2021, sa vyjadřila, že jej trochu vadí neustále balenie a prenášanie vecí každú druhú nedeľu. Od januára 2021 otec spozoroval, že maloletej bolo veľmi ľúto, že musí od neho odísť k matke. Taktiež, keď ju preberal od matky, všimol si, že maloletá bola smutná, utiahnutá, viackrát čerstvo vyplakaná a vystresovaná. Dcéra mu povedala, že matka často vyrába napäté situácie, v dôsledku čoho sa hádajú. S matkou sa vraj nedá inak komunikovať, vždy po nej kričí, keď sa matke niečo nepáči. Otec uviedol, že takéto správanie matky je mu známe z obdobia trvania manželstva, rovnako sa správala aj k nemu. Situácia medzi matkou a maloletou dospela až do štádia, že maloletá mu v sobotu 17. 4. 2021 napísala, či by vedel po ňu prísť už večer, namiesto naplánovaného prevzatia v nedeľu 18. 4. 2021 o 19.00 hod. Telefonicky sa spojil s matkou, ktorá mu uviedla, že sa nič nedeje, že maloletá nechce jesť obed, tak jej nedovolí odísť od stola, kým to nezje. Povedala mu, že po maloletú nemá chodiť, že mu ju nedá, že platí termín 18. 4. 2021. Neskôr mu maloletá napísala, čo sa stalo, že dostala od matky facku, potom sa situácia upokojila. Maloletá sa v priebehu následného pobytu u otca vyjadřila, že podobné situácie zažíva často, rieši to zatvorením sa do svojej izby. Otec ďalej v návrhu poukázal na to, že matka konflikty rieši krikom, emočným vydieraním, vynucovaním si pravdy, návrhy maloletej odmieta a diskusiu nepripúšťa. Maloletá sama navrhla zrušenie striedavej osobnej starostlivosti s tým, že by chcela byť výlučne v jeho starostlivosti, a k matke by chodila každý druhý víkend. Matke sa bojí toto rozhodnutie oznámiť, má obavy z jej reakcie. Súčasne sa odmieta vrátiť do jej domácnosti. Preto sa snažil danú situáciu riešiť dohodou s matkou, návrhom novej rodičovskej dohody, ktorý však matka odmietla. Na záver otec dodal, že s dcérou má dobrý vzťah, nehádajú sa, nekričia, všetko riešia pokojne. Maloletá mu pomáha s domácimi prácami, vo voľnom čase chodia na prechádzky, hrajú hry. U neho má zabezpečené všetko, čo potrebuje.

2. Kolízny opatrovník dňa 10. 6. 2021 predložil správu o prešetrení pomerov v rodine, v ktorej uviedol, že matka býva na adrese R. W. XXX, v trojizbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Pracuje ako projektantka, jej priemerná mesačná mzda je 500,- eur, poberá prídavok na dieťa v sume 25,50 eur. Matka nesúhlasí s tým, aby maloletá do pojednávania bola u otca. Navrhuje, aby bola aspoň jeden týždeň u nej, alebo cez víkendy. Pojednávanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej je vytýčené na 29. 6. 2021. Maloletá W. bola u matky od 30. 5. 2021 do 6. 6. 2021. Prvé dva dni ju maloletá provokovala, vyvolávala hádky a robila jej zle. Neskôr sa situácia upokojila. Pred koncom pobytu maloletá matke uviedla, že ešte by týždeň u nej ostala, ale nevie, ako to povedať otcovi. Matka uvádza, že maloletá nevie, čo chce, len aby mala pokoj. Matka nevedela uviesť, kedy bude najbližšie realizované stretnutie s dcérou. Otec býva v rodinnom dome na adrese K. XXX, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve. Každý druhý víkend domácnosť navštevuje jeho priateľka s jej dvoma maloletými dcérami. Otec je samostatne zárobkovo činnou osobou v oblasti stavebníctva. Jeho priemerná mesačná mzda je okolo 500,- eur. Otec uviedol, že naďalej trvá na podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. V nedeľu 6. 6. 2021 sa maloletá vrátila od matky a uviedla mu, že jej názor sa nezmenil. U matky sa nič nezmenilo, nekričala, ale trieskala dverami. Dňa 26. 5. 2021 sa uskutočnilo stretnutie v rodinnom kruhu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Mikuláši, kde boli prítomní rodičia a maloletá W.. Bol zisťovaný názor maloletej na aktuálnu situáciu, ktorý bol zapísaný do zápisnice zo stretnutia. Maloletá uviedla, že už nemá záujem o striedavú osobnú starostlivosť. Matka často kričí, keď niečo neurobí, je z toho v strese. Otec je pokojnejší, nekričí po nej, nebude jej vadiť bývať u neho. Jej predstava o ďalšom fungovaní je taká, že by bola u otca dva týždne, potom by išla na víkend k matke, resp. že by bola u otca, a každý druhý víkend by šla k matke. Kolízny opatrovník v zápisnici z rodinného stretnutia ako najvhodnejší postup navrhol, že od 30. 5. 2021 bude maloletá týždeň v starostlivosti matky a následne bude dva týždne v starostlivosti otca. Potom pôjde na víkend k matke. Maloletá sa po dohode môže stretávať s matkou aj cez týždeň.

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

8. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

11. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletej do jeho starostlivosti. Súd pri rozhodnutí o tomto návrhu vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis), ktorý v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (otca).

14. Z pripojeného spisu súd zistil, že rozsudkom sp. zn. 1P/53/2019 zo dňa 31. 10. 2019, v spojení s opravným uznesením zo dňa 15. 1. 2020, bolo manželstvo rodičov rozvedené a schválená bola rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bola maloletá W. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v dvojtýždňových intervaloch. Predmetom tohto konania je návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada o dočasné zverenie maloletej do jeho starostlivosti. Dôvodom je vyjadrenie maloletej, ktorá odmieta striedavú osobnú starostlivosť, najmä kvôli neprímeraným reakciám matky. Matka s návrhom otca nesúhlasí. Z úradnej činnosti je súdu známe, že otec podal dňa 28. 5. 2021 aj samostatný návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloletú, ktorým sa domáha zmeny vyššie uvedeného rozsudku v časti týkajúcej sa zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti tak, aby maloletá bola zverená do jeho osobnej starostlivosti a aby bol upravený styk s matkou na každý nepárny týždeň od piatku 17.00 hod. do nedele 18.00 hod. Tento návrh otca je vedený pod sp. zn. 20P/35/2021, vo veci je vytyčené prvé pojednávanie na deň 29. 6. 2021.

15. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pre rozhodnutie o návrhu otca sa súd oboznámil s predloženými listinnými dôkazmi, najmä s návrhom a správou kolízneho opatrovníka. Súd považoval za osvedčené, že v danom štádiu sa rodičia nevedia dohodnúť o ďalšom fungovaní osobnej starostlivosti o maloletú. Otec žiada o zverenie dieťaťa do jeho starostlivosti, matka má záujem o pokračovanie v striedavej osobnej starostlivosti. Maloletá W. prejavila odmietavý postoj ku striedavej

osobnej starostlivosti, primárne by chcela byť u otca, a každý druhý víkend by chcela tráviť u matky. Zotrváť v striedavej osobnej starostlivosti rodičov by chcela jedine vtedy, ak by matka zmenila svoje správanie. Podľa správy kolízneho opatrovníka bola maloletá naposledy v starostlivosti matky od 30. 5. 2021 do 6. 6. 2021. Aktuálne je na dobu dvoch týždňov v starostlivosti otca, potom by mala ísť na víkend k matke. Na základe vyhodnotenia dostupných dôkazov, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že návrh otca je v danom štádiu dôvodný, v danej veci sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Ochrana záujmov maloletej si vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Model striedavej osobnej starostlivosti vyžaduje jednotný výchovný systém zo strany oboch rodičov. Súd mal osvedčené, že rodičia majú odlišný prístup (správanie) k vzniknutým situáciám, v dôsledku čoho sa maloletá viac prikláňa k otcovi, ktorý dokáže, podľa jej vnímania, veci riešiť pokojne, bez kriku a hádok. Časté hádky v domácnosti matky môžu negatívne vplyvať na zdravý vývoj maloletej. Rešpektujúc citové väzby, stabilitu výchovného prostredia, vývinové potreby a stanovisko dieťaťa, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia vo veci samej v konaní pod sp. zn. 20P/35/2021, kde je určený termín pojednávania na deň 29. 6. 2021, zveril maloletú W. do starostlivosti otca. Pokiaľ ide o úpravu styku matky s maloletou, súd do tejto autoritatívne nezasahoval, ale ponechal ju na vzájomnej dohode, prihliadajúc pritom na individuálne potreby dieťaťa, pričom otec svojim návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia ani úpravu styku nežiadal. Maloletá sa sama vyjadrila, že by u matky chcela byť každý druhý víkend.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).